

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Tomáše Langáška, JUDr. Radana Malíka, JUDr. Barbary Pořízkové, JUDr. Miloslava Výborného a Mgr. Daniely Zemanové, v právní věci navrhovatelky: **vláda**, se sídlem nábřeží E. Beneše 4, Praha 1, proti odpůrci: **Strakonická Veřejnost**, se sídlem Velké náměstí 142, Strakonice, o návrhu na pozastavení činnosti politického hnutí,

t a k t o :

- I. Činnost politického hnutí Strakonická Veřejnost **se pozastavuje**.
- II. Navrhovatelce **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Dne 18. prosince 2015 podala u Nejvyššího správního soudu vláda (dále jen „navrhovatelka“) návrh na pozastavení činnosti politického hnutí Strakonická Veřejnost (dále jen „odpůrce“) podle § 15 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o politických stranách“). Tento návrh odůvodnila navrhovatelka tím, že odpůrce opakovaně nesplnil svou zákonnou povinnost předložit Poslanecké sněmovně úplné výroční finanční zprávy, a to za roky 2013, kdy sice dodatečně finanční zprávu předložil, avšak ta je z důvodu chybějících ročních účetních výkazů neúplná, a 2014. V tomto směru odkázala na usnesení Poslanecké sněmovny Parlamentu č. 763 z 27. schůze konané dne 21. května 2015, k doplnění výročních finančních zpráv politických stran a politických hnutí za roky 2012 a 2013, a na usnesení Poslanecké sněmovny č. 761 z 27. schůze konané dne 21. května 2015, ke zprávě o kontrole výročních finančních zpráv politických stran a politických hnutí za rok 2014. Jelikož odpůrce tuto svoji zákonnou povinnost ve smyslu § 18 zákona o politických stranách nesplnil ani dodatečně, lze mít za to, že jeho činnost není v souladu s § 4 písm. a) zákona o politických stranách, podle něhož vznikají a vyvíjejí činnost nemohou strany a hnutí, které porušují ústavu a zákony nebo jejichž cílem je odstranění demokratických základů státu.

[2] Odpůrce se k návrhu, ač Nejvyšším správním soudem vyzván, ve stanovené lhůtě nevyjádřil.

[3] Podle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“) rozhodl Nejvyšší správní soud se souhlasem účastníků řízení bez nařízení jednání.

[4] Nejvyšší správní soud předesílá, že se s odpůrcem nesetkává v řízení tohoto typu poprvé. Na základě nesplnění povinnosti předložit Poslanecké sněmovně výroční finanční zprávy za roky 2010 a 2011 byla činnost odpůrce již jednou pozastavena (k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. května 2013, sp. zn. Pst 12/2013, dostupný na www.nssoud.cz). Z usnesení Poslanecké sněmovny Parlamentu č. 276 z 8. schůze konané dne 15. května 2014, k doplnění výročních finančních zpráv politických stran a politických hnutí za roky 2009 až 2012, je nicméně zřejmé, že odpůrce dodatečně předložil úplné výroční finanční zprávy za roky 2010, 2011 a 2012, a jeho činnost byla znovuobnovena.

[5] Pokud jde o nyní vedené řízení, z obsahu spisu Nejvyšší správní soud konstatuje, že podle usnesení Poslanecké sněmovny č. 275 z 8. schůze konané dne 15. května 2014, ke zprávě o kontrole výročních finančních zpráv politických stran a politických hnutí za rok 2013, na které navrhovatelka výslovně neodkazuje, odpůrce nepředložil výroční finanční zprávu za rok 2013. Z pozdějšího výše citovaného usnesení Poslanecké sněmovny č. 763 je pak zřejmé, že odpůrce sice výroční finanční zprávu za rok 2013 předložil dodatečně, byla však neúplná. Konečně z výše citovaného usnesení Poslanecké sněmovny č. 761 je zřejmé, že odpůrce nepředložil výroční finanční zprávu ani za rok 2014. Poslanecká sněmovna proto požádala vládu o podání návrhu na pozastavení jeho činnosti, jak se také stalo.

[6] Ze sdělení Ing. M. H., tajemnice Kontrolního výboru Poslanecké sněmovny, ze dne 2. února 2016, č. j. PS2016/1209 2016/KV/51, vyžádaného Nejvyšším správním soudem pro účely tohoto řízení, vyplývá, že odpůrce předložil Poslanecké sněmovně dne 21. ledna 2016 Zprávu nezávislého auditora pro členy politického hnutí Strakonická veřejnost za roky 2013 a 2014, nikoli však výroční finanční zprávu v podobě předpokládané přílohou k vyhlášce č. 273/2005 Sb., o vzoru formuláře pro předkládání výroční finanční zprávy politickými stranami a politickými hnutími Poslanecké sněmovně, a s obsahovými náležitostmi podle § 18 odst. 1 zákona o politických stranách [zejména podle § 18 odst. 1 písm. d): chybí přehled o darech a dárcích s uvedením výše peněžitého daru, jména, příjmení, data narození a adresy místa pobytu dárce; je-li dárce právnická osoba, uvede se její obchodní firma nebo název, sídlo a identifikační číslo osoby].

[7] Podle § 4 písm. a) zákona o politických stranách nemohou vznikat a vyvíjet činnost strany a hnutí, které porušují ústavu a zákony nebo jejichž cílem je odstranění demokratických základů státu. Z § 18 odst. 1 stejného zákona vyplývá povinnost stran a hnutí předložit každoročně do 1. dubna Poslanecké sněmovně k informaci výroční finanční zprávu v členění konkretizovaném pod body a) až f) tohoto ustanovení. Podle § 14 odst. 1 zákona může být činnost strany a hnutí rozhodnutím soudu pozastavena, jestliže jejich činnost je v rozporu s § 1 až 5, § 6 odst. 5 a § 17 až 19 nebo se stanovami.

[8] Ustanovení § 15 odst. 1 zákona o politických stranách zakládá příslušnost Nejvyššího správního soudu rozhodovat o rozpuštění strany a hnutí, pozastavení činnosti strany a hnutí a o znovuobnovení jejich činnosti. Návrh podá vláda; pokud tak neučiní do 30 dnů od doručení podnětu, může návrh podat prezident republiky. O návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí, pozastavení nebo znovuobnovení jejich činnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud v řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu pátého soudního řádu správního. Podle

pokračování

§ 96 s. ř. s. rozhoduje o návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí soud podle skutkového stavu, který tu je v době rozhodnutí soudu.

[9] Na základě uvedených skutečností Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podaný návrh je důvodný, neboť z údajů obsažených ve spise (konkrétně z výše citovaných usnesení Poslanecké sněmovny) bylo zjištěno, že odpůrce skutečně nesplnil zákonem uložené povinnosti, neboť v zákonem stanoveném termínu nepředložil příslušnému orgánu, tj. Poslanecké sněmovně, výroční finanční zprávy za roky 2013 a 2014. Za řádné splnění této povinnosti nelze považovat ani výroční finanční zprávy, které odpůrce podal dodatečně. Obě výroční zprávy jsou neúplné, neboť neobsahují všechny náležitosti stanovené § 18 odst. 1 zákona o politických stranách, zejména podle § 18 odst. 1 písm. d), a nebyly předloženy na stanoveném formuláři podle § 18 odst. 4 a 5 zákona o politických stranách a přílohy k vyhlášce č. 273/2005 Sb., o vzoru formuláře pro předkládání výroční finanční zprávy politickými stranami a politickými hnutími Poslanecké sněmovně. Nejvyšší správní soud obzvláště obezřetně dbá na to, aby zabránil přepjatému formalismu při zkoumání náležitostí předložených finančních zpráv (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. února 2015, č. j. Pst 11/2014 - 33), nicméně v tomto případě je nutné zejména s ohledem na nedostatečnou identifikaci dárců hnutí ve smyslu § 18 odst. 1 písm. d) trvat na požadavku úplnosti výročních finančních zpráv. Odpůrce tak nesplnil zákonnou povinnost stanovenou v § 18 zákona o politických stranách, přičemž nesplnění této povinnosti představuje zvláštní a samostatný důvod, pro který může Nejvyšší správní soud rozhodnout o pozastavení činnosti strany nebo hnutí.

[10] Ze smyslu § 14 odst. 1 zákona o politických stranách je zřejmé, že za situace, kdy politická strana nebo politické hnutí výroční finanční zprávu nepředložily buď vůbec, anebo ji nepředložily se zákonem požadovanými náležitostmi, a kdy se tak stalo opakovaně, takové porušení § 18 odst. 1 zákona o politických stranách opodstatňuje pozastavení činnosti politické strany nebo politického hnutí. Nejvyšší správní soud při svém rozhodování vycházel i z nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 26/94 ze dne 18. října 1995 (N 62/4 SbNU 113; 296/1995 Sb.), podle kterého strany a hnutí trvale porušující zákon (tedy nikoli zákon jednorázově porušily, nýbrž toto porušování má charakter perpetuálního chování – viz znění § 4 zákona) nemohou vyvíjet činnost, neboť tímto opakovaným porušováním zákonů se chovají způsobem ohrožujícím demokratické základy státu. Smyslem institutu pozastavení činnosti politické strany nebo hnutí je v těchto případech vytvořit právní rámec pro nápravu vadného stavu, a pokud k této nápravě ve stanovené lhůtě nedojde, k následnému podání návrhu na rozpuštění politické strany nebo hnutí. Podle § 14 odst. 2 zákona o politických stranách totiž mohou strany a hnutí při pozastavení činnosti činit pouze úkony zaměřené na odstranění stavu, který byl důvodem k rozhodnutí soudu o pozastavení jejich činnosti, a to nejdéle po dobu jednoho roku.

[11] Trvají-li i nadále skutečnosti, pro které byla činnost strany nebo hnutí pozastavena, podají orgány uvedené v § 15 zákona o politických stranách návrh na rozpuštění strany nebo hnutí. Podle § 14 odst. 3 cit. zákona, pokud dojde ve stanovené lhůtě k odstranění stavu, který byl důvodem pro pozastavení činnosti strany a hnutí, považuje se činnost strany a hnutí za řádně obnovenou dnem, kterým byla stanovená povinnost uznána za splněnou příslušným orgánem (k tomu viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. srpna 2007, sp. zn. Obn 1/2006, dostupné na www.nssoud.cz). Jinými slovy, ačkoliv Nejvyšší správní soud na základě zjištěných skutečností rozhodl o pozastavení činnosti odpůrce, odpůrce nic nebrání v tom, aby bezprostředně po dodatečném splnění zákonných povinností pokračoval v plném rozsahu ve své činnosti.

[12] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. Procesně úspěšné navrhovatelce, která by jinak měla na náhradu nákladů právo, nevznikly v souvislosti s řízením před Nejvyšším

správním soudem náklady nad rámec její běžné činnosti, ze spisu ani jiné nevyplývají, proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky podle soudního řádu správního přípustné.

Politické hnutí **j e o p r á v n ě n o** podat návrh podle článku 87 odst. 1 písm. j) Ústavy České republiky, jestliže tvrdí, že rozhodnutí o jeho rozpuštění nebo jiné rozhodnutí týkající se jeho činnosti není ve shodě s ústavními nebo jinými zákony. Návrh lze podat ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k Ústavnímu soudu, podání návrhu má odkladný účinek (§ 73 a § 79 odst. 1 věta druhá zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů).

V Brně dne 3. února 2016

JUDr. Jan Passer
předseda senátu